

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Biežāk konstatētās kļūdas ES fondu finansētos iepirkumos

Centrālās finanšu un līgumu aģentūras
Energiefektivitātes projektu nodaļas
projektu vadītāja
Kristīne Latņikova

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas iepirkumu plānošanā

Iepirkumu apvienošana

Plānojot iepirkumu un nosakot līgumcenu, pasūtītājs izvērtē, vai:

- plānotajām iegādēm ir vienots **mērķis**,
- vai tie tiek iegādāti **vienā laika periodā**
- veido vienu iepirkuma **priekšmetu**

Par **līdzīgām** precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem uzskatāmas - tādas preces, pakalpojumi un būvdarbi, kam ir līdzīgas funkcijas, kuri nepieciešami kopējā iepirkuma projekta īstenošanai, kuru piegādi vai sniegšanu nodrošina **viens piegādātāju loks**, kā arī kuru vajadzība ir zināma un par kuriem līgumu var noslēgt vienlaikus (arī tad, ja piegāde, pakalpojumu sniegšana vai būvdarbu veikšana notiek pa dažām dažādos laikos).

Piemēram, tiek plānoti dažādi ēkas rekonstrukcijas darbi (jumta, logu nomaiņa, ēkas siltināšana un telpu pārbūve) un teritorijas labiekārtošana.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas iepirkumu plānošanā

Iepirkumu apvienošana

Nav pamatoti vienā iepirkumā apvienot preces, kuras ir atšķirīgas, paredzētas dažādu darbību veikšanai un nav savienojamas vai citādi atkarīgas viena no otras.

Piemēram, būvdarbu iepirkuma priekšmetā nevar ietvert datortehniku, mēbeles (izņemot, iebūvējamās mēbeles, kas var būt būvdarbu sastāvdaļa).

Piemēram, apvienots mēbeļu, stendu un datortehnikas iepirkums.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas iepirkumu izsludināšanā

- Nepareizi noteikts līguma veids (pakalpojumu vai piegādes līgums).
Ja tiek noteikts nepareizs līguma veids iepirkuma procedūra jāpārtrauc.
- Pretrunas starp iepirkuma dokumentācijā un paziņojumā par līgumu norādīto informāciju.

Piemēram, paziņojumā par līgumu norādīts, ka iepirkuma priekšmets nav sadalīts, taču piegādātājiem pieejamajā procedūras dokumentācijā ir paredzētas iepirkuma priekšmeta daļas un iespēja iesniegt piedāvājumu katrā daļā atsevišķi, norādīti atšķirīgi procedūras identifikācijas numuri, iepirkuma procedūras veids vai paziņojumā par līgumu norādītais līguma izpildes laiks ir 5 mēneši no līguma spēkā stāšanās, bet ne vēlāk kā līdz 31.12.2016. un piedāvājumu iesniegšanas datums noteikts 10.08.2016.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas iepirkumu izsludināšanā

- Nepareizi CPV kodi – mērķis ir informēt tirgū darbojošos piegādātājus.
- Pasūtītāja mājas lapā - iepirkuma dokumentācijas savlaicīga neievietošana, paziņojumā par līgumu nav norāde uz attiecīgo mājas lapas adresi, kurā dokumentācijas tiks ievietota, kā arī nav publicētas atbildes uz pretendentu jautājumiem .

Nepareizi norādītā CPV koda dēļ attiecīgie piegādātāji neuzzina iepirkuma patieso saturu un līdz ar to arī neiesniedz savus piedāvājumus iepirkuma procedūrā, kā rezultātā netiek nodrošināta arī efektīva konkurence iepirkuma priekšmetam atbilstošajā tirgū.

*Pasūtītājs nodrošina brīvu un tiešu elektronisku pieeju iepirkuma procedūras dokumentiem un visiem papildus nepieciešamajiem dokumentiem, **sākot ar attiecīgās iepirkumu procedūras izsludināšanas brīdi.***

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas iepirkumu izsludināšanā

- Noteikti ļoti precīzi paredzamā līguma izpildes termiņi (iepirkuma dokumentācijā tiek norādīts precīzs datums, līdz kuram plānots īstenot līgumu).

*Tā kā nav iespējams noteikt, kurā datumā varētu tikt noslēgts iepirkuma līgums ar uzvarētāju, plānotā līguma izpildes termiņš norādāms **mēnešos** vai dienās, no līguma noslēgšanas dienas.*

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas iepirkumu izsludināšanā

- Iepirkumu procedūras dokumentācijas grozījumu uzskatīšana par precizējumiem.

Jāizvērtē precizējums vai grozījums?

IUB skaidrojums: pasūtītāja sniegtā papildu informācija ir uzskatāma par precizējumiem vienīgi tādā gadījumā, ja tai **pēc būtības ir tikai precizējošs raksturs** (piemēram, ja pasūtītājs, atbildot uz pretendenta uzdoto jautājumu, izskaidro kādu iepirkuma dokumentācijā noteikto prasību, nemainot tās saturu pēc būtības, vai izlabo tehniska rakstura kļūdu).

Ja ar sniegto papildu informāciju tiek grozīts iepirkuma dokumentācijas saturs pēc būtības, tad pasūtītājs publicē paziņojumu par grozījumiem, attiecīgi pagarinot piedāvājumu iesniegšanas termiņu, ja grozījumi nav būtiski !

Ja iepirkuma dokumentācijā ir nepieciešams veikt būtiskas izmaiņas (piemēram mainītas kandidātu vai pretendentu atlases prasības), pasūtītājs pārtrauc iepirkuma procedūru, veic nepieciešamos grozījumus un izsludina atkārtotu iepirkumu.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas kvalifikācijas prasībās (*PIL 39.1 pants*)

- **Neprecīzi tiek noteikti pretendentu un kandidātu izslēgšanas nosacījumi un to pārbaudes kārtība** (*iepirkuma procedūras nolikumā tiek norādīti kandidātu un pretendentu izslēgšanas noteikumi, kuru redakcija neatbilst PIL 39.1 panta nosacījumiem vai spēkā esošajai redakcijai*).

Atsauce uz PIL 39.1 pantu vai PIL 39.1 panta precīzs regulējums spēkā esošajai redakcijai.

39.1 panta regulējumu (izvērtēt, vai iepirkumā iespējama ārvalstnieku dalība - vēlams iekļaut izvērstus nosacījumus).

PIL 39.2 panta izslēgšanas nosacījumu iekļaušana nav obligāta. Ja vēlas piemērot, jāparedz nolikumā!

Neattiecina uz personām, uz kurām likums neparedz attiecināt apakšuzņēmēji piegādes līgumos (t.sk., jauktajos piegādes līgumos); apakšuzņēmēji saistībā ar PIL 39.1 p.1.d.1.p., speciālisti).

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas kvalifikācijas prasībās

- Noteikts, ka pretendentam jāiesniedz uzņēmuma reģistrācijas apliecība.
- Sertifikācija atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām.
- Sertifikātu un izglītības dokumentu atzīšana Latvijā uz piedāvājuma/pieteikuma iesniegšanas brīdi .

Reģistrācijas apliecības ne Uzņēmumu reģistrs, ne Komercreģistrs vairs neiesniedz. Tās apliecina tikai reģistrācijas faktu. Informācija pārbaudāma Uzņēmuma reģistra mājas lapā.

Nedrīkst noteikt, ka piegādātājam uz piedāvājumu iesniegšanas brīdi jābūt reģistrētam/sertificētam Latvijas Republikas esošajos reģistros, tālab, lai tie varētu piedalīties iepirkuma procedūrā.

Iepirkumu dokumentācijā jāparedz, ka pasūtītājs atzīs attiecīgās valsts prasībām atbilstoši reģistrētu piegādātāju/izpildītāju.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas kvalifikācijas prasībās

- Pieredzes prasības ar atsauci uz nacionālajiem normatīviem aktiem.
- Latviešu valodas zināšanas pakalpojuma sniedzējiem.
- Nesamērīgs piedāvājuma nodrošinājuma iesniegšanas nosacījums.

Piedāvājuma nodrošinājuma apmērs nosakāms ne lielāks par 2% no plānotās līgumcenas.

Pretendents var izvēlēties piedāvājuma nodrošināšanas veidu (polisi vai bankas garantiju).

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas kvalifikācijas prasībās

Var liecināt par nepamatotiem ierobežojumiem prasībās par pieredzi:

- **konkrētu subjektu pasūtījumos** bez objektīva pamatojuma (piemēram, pasūtītāju PIL izpratne, valsts pārvaldes iestāžu, mācību iestāžu nosacījumos)
- **vairāk nekā 3** līdzvērtīgos objektos (atsevišķiem pakalpojumu līgumiem iespējams elastīgāks skatījums)
- konkrētā valstī
- objektos, pakalpojumos, piegādēs, kas ietver dažādus specifiskus elementus vienkopus
- projektos, kas finansēti **no konkrēta avota** (*piemēram, ERAF, KF*).

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas kvalifikācijas prasībās

- Pakalpojumu un preču piegādes iepirkumā prasīta pieredze vairāk kā par iepriekšējiem 3 gadiem un būvdarbu iepirkumos vairāk kā par iepriekšējiem 5 gadiem.
  - *pakalpojumi, piegādes – iepriekšējie 3 gadi*
  - *būvdarbi – iepriekšējie 5 gadi*

- Noteikts, ka nolikumam pievienotajā pretendenta piesaistīto speciālistu CV formātā jānorāda informācija (*piemēram, adrese, lietošanas prasmes, dzimšanas datums*), kuru pasūtītājs nav paredzējis vērtēt.

Pretendentam pieprasa tikai to informāciju un dokumentus, kas nepieciešama kvalifikācijas un piedāvājumu atbilstības pārbaudei.

Ieteikums izvērtēt nepieciešamību par šādas informācijas iekļaušanu nolikumā .

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas kvalifikācijas prasībās

➤ Neskaidras vai nesamērīgas prasības attiecībā uz pretendenta finanšu apgrozījumu, proti:

- nav ievērota vienlīdzīga attieksme pret tiem piegādātājiem, kas sākuši darboties vēlāk;
- noteikts, ka jāizpilda katram piegādātu apvienības dalībniekam atsevišķi.

Finanšu apgrozījumu nevar noteikt ne vairāk kā par trim iepriekšējiem gadiem un gada minimālo finanšu apgrozību nevar noteikt lielāku kā 2 reizes par paredzamo līguma cenu)

➤ Netiek paredzēta apakšuzņēmēju un speciālistu nomaiņas kārtība.

Iepirkumu dokumentācijā jāparedz apakšuzņēmēju nomaiņas kārtību, kā arī kārtību, kādā jaunie apakšuzņēmēji iesaistāmi līguma izpildē. PIL 68.panta kārtība.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas kvalifikācijas prasībās

- Prasīts iesniegt atsauksmju oriģinālus, atsauksmes, kas izdotas pēdējā mēneša laikā un, kas adresētas konkrēti pasūtītājam.
- Būvdarbu iepirkumā pretendents izvirzīta prasība par pieredzi līguma izpildē saskaņā ar Starptautiskās Inženierkonsultantu Federācijas noteikumiem (jeb FIDIC).

Šāda prasība uzskatāma par nepamatotu, jo pretendenta profesionālā atbilstība jāvērtē, izvērtējot pretendenta pieredzi veiktajos darbos kā tādos, nevis līguma nosacījumus (piem., FIDIC), kas regulē attiecīgo darbu veikšanu.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas kvalifikācijas prasībās

Pārkāpumi attiecībā uz VID izdruku pieprasīšanu

- Iepirkuma dokumentācijā nav noteikts, ka pretendents kopā ar piedāvājumu jāiesniedz izdrukas no VID elektroniskās deklarēšanas sistēmas par pretendenta un tā piedāvājumā norādīto apakšuzņēmēju vidējām stundas tarifa likmēm profesiju grupās (PIL 48.panta 1.¹ daļa). *(Neattiecas uz PIL 8.² pantu un PIL 2.pielikuma iepirkumiem).*

Pasūtītājam ir obligāts pienākums izvērtēt, vai piedāvājums nav nepamatoti lēts, ja pretendenta vai tā piedāvājumā norādīto apakšuzņēmēju darba ņēmēju vidējā stundas tarifa likme ir mazāka par 80% (vai nerasniedz valstī noteikto minimālo stundas tarifa likmi) no darba ņēmēju vidējās stundas tarifa likmes attiecīgajā profesiju reģistrā pēc VID datiem.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas kvalifikācijas prasībās

Pārkāpumi attiecībā uz EVIPD un uzticamības pārbaudi

- Iepirkuma procedūras dokumentācijā nav paredzēta Eiropas vienotā iepirkuma procedūras dokumenta kā sākotnējā pierādījuma atbilstībai paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām pretendentu un kandidātu atlases prasībām pieņemšana.
- Iepirkuma procedūras dokumentācijā nav paredzēta uzticamības nodrošināšanai iesniegto pierādījumu vērtēšana.

Informācijai ir jābūt nolikumā.

Slēgta konkursa gadījumā – obligāti.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas tehniskajās specifikācijās

- Tehniskajā specifikācijā noteikti konkrēti izmēri u.c. parametri bez iespējamām amplitūdām.

Pasūtītājam tehniskajās specifikācijās jānosaka minimālās tehniskās prasības piegādājamajām precēm, kādas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu šo preču funkcionalitāti, piemērotību konkrētajiem darba apstākļiem un savietojamību ar pasūtītāja rīcībā esošajām iekārtām un sistēmām.

Tehniskajā specifikācijā precēm norādītie konkrētie parametri netieši var liecināt, ka var tikt piedāvāta tikai konkrēta ražotāja prece.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas piedāvājumu vērtēšanas kritērijos

- Nav detalizēti aprakstīti kritēriji saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma gadījumā.
- Kritēriji nav tieši saistīti ar līguma izpildi.
- Iegūstamais punktu skaits noteikts ar lielu amplitūdu.

Punktu skaits vērtēšanas kritērijā «Pretendenta sniegtās informācijas detalizācijas pakāpe» tiek piešķirts atkarībā no tā, vai pretendenta sniegtā informācija ir 1) skaidra, detalizēta un nerada jautājumus par pakalpojuma sniegšanas kvalitāti (šādā gadījumā tiek piešķirti 35 punkti); 2) norādītā informācija nav pietiekami detalizēta un rada jautājumus par pakalpojuma sniegšanas kvalitāti (šādā gadījumā tiek piešķirti 17 punkti).

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Biežāk konstatētās kļūdas līgumprojektā

- Līgumcenas samaksas termiņš noteikts ilgāks par 30 dienām, piemēram, 45 dienas.
- Nesamērīgs līguma izpildes termiņa, maksājumu vai nekvalitatīvu darbu izpildes termiņa līgumsods, piemēram, 0.5% no kopējās līguma summas par katru kavējuma dienu vai gadījumu.

Kopumā ne vairāk par 10% pamatparāda vai galvenās saistības apmēra (līgumcenas).

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Biežāk konstatētās kļūdas līgumprojektā

- Nav precīzi definēti līguma grozījumu nosacījumi, piemēram, noteikts, ka var pagarināt līgumu bet nav noteikts – kādos gadījumos.
- Pasūtītājs pirms līguma noslēgšanas var mainīt iepirkuma apjomus, bet nav precīzi noteikts, kas varētu tikt mainīts - būtiskas izmaiņas līgumā, kas var ietekmēt potenciālo pretendentu loku.

Lai tiktu nodrošināta vienlīdzīga attieksme pret iespējamajiem pretendentiem pirms līguma noslēgšanas un tā darbības laikā nedrīkst tikt veikti būtiski grozījumi.

Būtiski grozījumi līgumā – izmaiņas attiecībā uz darba apjoma vai cenas samazināšanu vai palielinājumu, līguma termiņa pagarināšana (izņemot 67.¹panta paredzētos gadījumus. Grozījumus var veikt saglabājot mērķi un būtību).

Grozījumi ir pieļaujami, ja tie nemaina Līguma vispārējo raksturu – veidu un iepirkuma procedūras dokumentos noteikto iepirkuma Līguma mērķi.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Biežāk konstatētās kļūdas līgumprojektā

- Nav skaidri noteikta līguma apmaksas kārtība, piemēram, nav noteikta avansa maksāšanas kārtība.

Līguma apmaksas kārtības maiņa līguma izpildes laikā var tikt atzīta par būtiskiem līguma grozījumiem, piemēram, par būtiskām izmaiņām uzskatāms arī paredzētā avansa apjoma palielinājums.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Interešu konflikts

Definīcija - «Interešu konflikts» - Iepirkuma dokumentācijas sagatavotājs (pasūtītāja amatpersona vai darbinieks), iepirkuma komisijas locekļi un eksperti nedrīkst pārstāvēt kandidāta vai pretendenta intereses, kā arī nedrīkst būt saistīti ar kandidātu vai pretendentu.
(PIL 23.pants).

Interesu konflikts rodas gadījumā:

kad personai var būt iespēja dot priekšroku privātām interesēm, nevis profesionālajiem pienākumiem un tiek ietekmēta iepirkuma procedūras pareiza norise, pārkāpjot vienlīdzīgas attieksmes principus;

Tieša vai netieša finansiāla, ekonomiska vai cita veida personiska ieinteresētība, kas ietekmē iepirkumu procedūras rezultātu vai parakstītā līguma izpildi.

Piemēram, informācijas sistēmas izstrādes tehniskās specifikācijas sagatavošanā piedalījies tas pats piegādātājs vai tā piesaistītais apakšuzņēmējs, kurš piedalās konkursā par sistēmas izstrādi.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Interesešu konflikts

Interesešu konflikta esamības pārbaude primāri ir jāveic finansējuma saņēmējam pirms iepirkumu procedūras uzsākšanas un līguma parakstīšanas.

Gadījumā, ja pēc līguma noslēgšanas ar izraudzīto piegādātāju tiek konstatēta interesešu konflikta situācija, radušās izmaksas ir pilnībā neattiecināmas (100% apmērā).

Pamatprincips: aizliegts noslēgt līgumu interesešu konflikta situācijā.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Interesešu konflikts

- Prasība par personām, kuras pašas vai kuru pārstāvji piedalījušies iepirkuma dokumentācijas vai tās daļas sagatavošanā, aizliegts piedalīties konkrētajā procedūrā.
- Prasība saskaņā ar kuru pretendenta piesaistītie apakšuzņēmēji un speciālisti nedrīkst būt iesaistīti citu pretendentu piedāvājumos.

Automātiska pretendentu izslēgšana, kā arī šādu prasību izvirzīšana ir neatbilstoša PIL regulējumam !

Attiecīgie pretendenti varētu tikt izslēgti no iepirkuma procedūras tikai, tad, ja tiktu konstatēts, ka to attiecības ir ietekmējušas sagatavotos piedāvājumus, līdz ar to negatīvi ietekmējot konkurenci iepirkuma procedūrā, un pretendenti nevarētu pierādīt pretējo.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Skaidrojumi, ieteikumi

- IUB skaidrojumi par biežāk konstatētajām kļūdām ES fondu projektu iepirkumos - <https://www.iub.gov.lv/lv/node/183>
- EK vadlīnijas – Publiskais iepirkums-norādījumi praktizējošiem speciālistiem par to, kā nepieļaut tipiskās kļūdas - http://www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/guidance_public_proc_lv.pdf

Centrālā finanšu un līgumu aģentūra

Paldies par uzmanību !

Centrālās finanšu un līgumu aģentūras
Energoefektivitātes projektu nodaļas
projektu vadītāja
Kristīne Latņikova

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē